

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

(A Needs Analysis to Develop the Graduate School of Silpakorn University)

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (Chaiyos Paiwithayasiritham)^{*}

สมสรวง พฤติกุล (Somsuang Phvtikul)^{**}

สมาธิ นิลวิเศษ (Smati Nilvisase)^{***}

อรุณ บัวจัน (Arun Buajeen)^{****}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อวิเคราะห์เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 1) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 408 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Stratified Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย และประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะวิชา รวมจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{Modified}) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี PNI_{Modified} ในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์มีค่าเท่ากับ .463 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการบริการวิชาการ” (.681) รองลงมาคือ “ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” และ “ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์” (.569 และ .548 ตามลำดับ) ในส่วนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าดัชนี PNI_{Modified} ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ .357 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” (.516) รองลงมาคือ “ด้านการบริการวิชาการ” และ “ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์” (.407 และ .363 ตามลำดับ)

^{*} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{**} รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรพหุวิทยาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{***} อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรพหุวิทยาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{****} นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ และหัวหน้างานแผนและพัฒนาระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

2) ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์พบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการเรียนการสอน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี ในส่วนบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาพบว่า อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการบริหารจัดการของบัณฑิตวิทยาลัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี

3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 19 ประเด็นซึ่งครอบคลุมภารกิจ 5 ด้าน อาทิ พัฒนาหลักสูตรในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ มีระบบและกลไกในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาด้านนานาชาติ เป็นต้น

Abstract

This research was an assessment of the needs analysis to develop the graduate school of Silpakorn University. The main objective was to assess the needs to develop the graduate school of Silpakorn University while the overall specific objectives of this research were 1) to assess the need to develop the graduate school at Silpakorn University; 2) to analyze the matrix of needs to develop the graduate school of Silpakorn University; and 3) to study ways to improve the quality of the graduate school of Silpakorn University. The sample comprised of lecturers and graduate students of Silpakorn University in the total of 408 in an academic year 2014. The method of sampling using in the research was Multi-Stage Stratified Random Sampling. Ten individuals from the administrators and the committee of the graduate school from the faculties provided the qualitative data to improve the quality of the graduate school of Silpakorn University. The research instruments used for this study were survey questionnaires to assess the needs to develop the graduate school for lecturers and graduate students of Silpakorn University and interview forms for the qualitative data to improve the quality of the graduate school of Silpakorn University. Descriptive statistics, Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$), Matrix Analysis and Content Analysis were employed to analyze the data in the research.

The findings of the study were as follows:

1) The result of the needs assessment from the instructors using PNI Modified was 0.463. Academic service that provides the highest score from the assessment was .681. The second highest score was the preservation of Thai art & culture which had the score of .569 while research & creativity provided the third highest score of .548. The overall of the assessment from graduate students by using PNI modified had the average score of .357. The

preservation of Thai art & culture provided the highest score which was 0.516 while the scores of academic service and research & creativity were 0.407 and 0.363 respectively.

2) The matrix analysis found that the roles of the graduate school which was assessed by faculties was in the third level. The finding suggested that the improvement was needed. From the assessment by faculties, all dimensions except learning had the scores in the third level which indicated the needs for improvement. The learning dimension had the score in the second level that meant it was successful. Similarly, matrix analysis score of the roles of the graduate school which was assessed by students was in the third level. From student assessment, all dimensions except management & administration were in the second level (successful) which required improvement.

3) The results of studying ways to improve the quality of the graduate school of Silpakorn University showed nineteen significant topics which covered five dimensions. The examples of the topics that should be in the plan were integration of curriculum development, multi-disciplinary curriculum development, system and mechanism to enhance the quality of graduate student and academic networking with international institution.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ภารกิจด้านการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่แต่ละสถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการควบคู่กันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสังคมรอบข้างให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ สมเด็จพระราชปรมณูธิปไตยทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีภารกิจสำคัญคือ การบริหารจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยกำหนดปณิธานไว้ว่า “มุ่งส่งเสริม สนับสนุนเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษา” มีวิสัยทัศน์คือ “เป็นองค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นมาตรฐานสากล” และกำหนดพันธกิจไว้ ดังนี้ “บริหารการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดวางแผน กำหนด ควบคุมมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร ประเมินผลการศึกษา ประสานงานและดำเนินการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบัณฑิตศึกษาร่วมกับคณะวิชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งดำเนินงานสำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย” โดยบัณฑิตวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน 5 ประการ กล่าวคือ 1) เป็นหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย 2) ประสานงาน สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการดำเนินการศึกษาและการวิจัยให้แก่คณะวิชาที่ทำการเปิดการสอนระดับบัณฑิตศึกษา 3) ประเมินผลและสรุปผลการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา 4) ดำเนินงานและปฏิบัติงาน เพื่อให้การศึกษาในระดับ

บัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นมาตรฐานเดียวกัน และ 5) พัฒนาและบูรณาการการจัดการศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2558)

นอกจากนี้ยังได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ.2555-2559) สำหรับใช้เป็นทิศทางในการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. 2554-2563) และได้มีการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ใหม่เป็น พ.ศ. 2556-2559 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ปรับใหม่ พ.ศ. 2556-2563 ด้วย (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2558)

จากแนวทางการปฏิบัติงานของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญและส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ดังนั้นกระบวนการในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญ

วิธีการหนึ่งที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงและสามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในพัฒนาได้แก่วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ซึ่งเป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจหรือกำหนดจุดประสงค์ในการทำงานเพื่อการพัฒนาให้ถูกทางโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันขององค์กรหรือบุคคลที่มุ่งประเมินแล้วทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเพื่อกำหนดช่องว่าง (Gap) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ (What is) ในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็น (What should be) ช่องว่างดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นสถานะที่ไม่น่าพึงพอใจขององค์กรหรือบุคคลที่มุ่งประเมินที่ควรได้รับการแก้ไขและเมื่อนำความต้องการจำเป็นที่ได้มาทั้งหมดมาทำการเรียงลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ก็จะทำให้ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสำหรับเป็นแนวทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือกำหนดจุดประสงค์ในการทำงานต่อไป (สุวิมล ว่องวานิช. 2542)

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นขั้นตอนแรกและขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในวงจรการประเมิน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลที่ระบุสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร อันมีความสำคัญต่อขั้นตอนการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการ/บุคลากรและขั้นตอนวางแผนการประเมินต่อไป แต่เดิมกระบวนการประเมินจะทำต่อเมื่อโครงการต่างๆ ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วเพื่อตรวจสอบดูว่าผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ต่อมาแนวคิดการประเมินได้เปลี่ยนแปลงไปโดยให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างดำเนินการด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น บทบาทของการประเมินจึงมีทั้งการประเมินผลสรุปและการประเมินผลความก้าวหน้า ทำให้การพัฒนาองค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและตรงทิศทางมากขึ้น และด้วยความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นนี้เอง ทำให้บางสถาบันถึงกับกำหนดให้ต้องเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการขอทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ (สุวิมล ว่องวานิช. 2542)

จากความสำคัญของภารกิจของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบัณฑิตศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจ การวางแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากรต่อไป อีกทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพภายในของบัณฑิตวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศิลปากรอีกด้วย

คำถามการวิจัย

อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อวิเคราะห์เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative research) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกได้ดังนี้

1. อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 748 คน
2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 จาก 14 คณะวิชารวม

ทั้งสิ้น 4,432คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ประกอบด้วย

1. อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 โดยผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางของทาโร ยามาเนะ ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้จำนวน 286 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Stratified Random Sampling)
2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 โดยผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางของทาโร ยามาเนะ ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้จำนวน 367คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Stratified Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร (ได้แก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย และหัวหน้างาน) และประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะวิชา (ได้แก่ ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะวิชาจากกลุ่มสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) รวมจำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรของอาจารย์ และแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรของนักศึกษา ทั้งนี้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2551) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน กล่าวคือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสภาพที่เป็นอยู่สภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 25 ข้อ โดยจำแนกเป็น ด้านการเรียนการสอนจำนวน 10 ข้อ ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม จำนวน 5 ข้อ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำนวน 5 ข้อ และด้านการบริหารจัดการ จำนวน 5 ข้อ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่าได้ค่าระหว่าง .67-1.00 และผลการตรวจสอบความเที่ยงได้ผลดังนี้

ตาราง 1 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็น

แบบสอบถาม	ข้อคำถามสิ่งที่เป็นอยู่	ข้อคำถามสิ่งที่ควรจะเป็น	ภาพรวมทั้งฉบับ
1. ฉบับอาจารย์	.977	.972	.981
2. ฉบับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา	.963	.980	.967

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
โดยมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 6 ประเด็นคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$ ซึ่งปรับปรุงโดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548)

3. วิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) จะวิเคราะห์โดยแบ่งตารางออกเป็น 4 ส่วน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดจุดตัดของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ทั้งนี้ 4 ส่วนดังกล่าวคือ ส่วนที่ 1 ผลดีเกินเกณฑ์ ส่วนที่ 2 ผลงานประสบความสำเร็จดี ส่วนที่ 3 ผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง และส่วนที่ 4 ผลงานยังไม่ดี แต่ไม่น่าห่วง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการปรับเกณฑ์การแปลความหมายจาก สุวิมล ว่องวาณิช (2548)

4. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งนี้ได้กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยคือแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์มีค่าเท่ากับ .463 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการบริการวิชาการ” (.681) รองลงมาคือ “ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” และ “ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์” (.569 และ .548 ตามลำดับ) และ “ด้านการเรียนการสอน” มีค่า ต่ำที่สุด (.339) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ดัชนี PNI_{Modified} ภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์

ภาพรวม	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	อันดับ
	mean	sd	แปลความ	mean	sd	แปลความ		
1. ด้านการเรียนการสอน	3.49	.70	ปานกลาง	4.51	.51	มากที่สุด	.339	5
2. ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์	3.15	.80	ปานกลาง	4.54	.49	มากที่สุด	.548	3
3. ด้านการบริการวิชาการ	2.90	.88	ปานกลาง	4.42	.63	มาก	.681	1
4. ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	2.94	.94	ปานกลาง	4.19	.85	มาก	.569	2
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.23	.82	ปานกลาง	4.52	.59	มากที่สุด	.496	4
รวม	3.19	.71	ปานกลาง	4.46	.52	มาก	.463	-

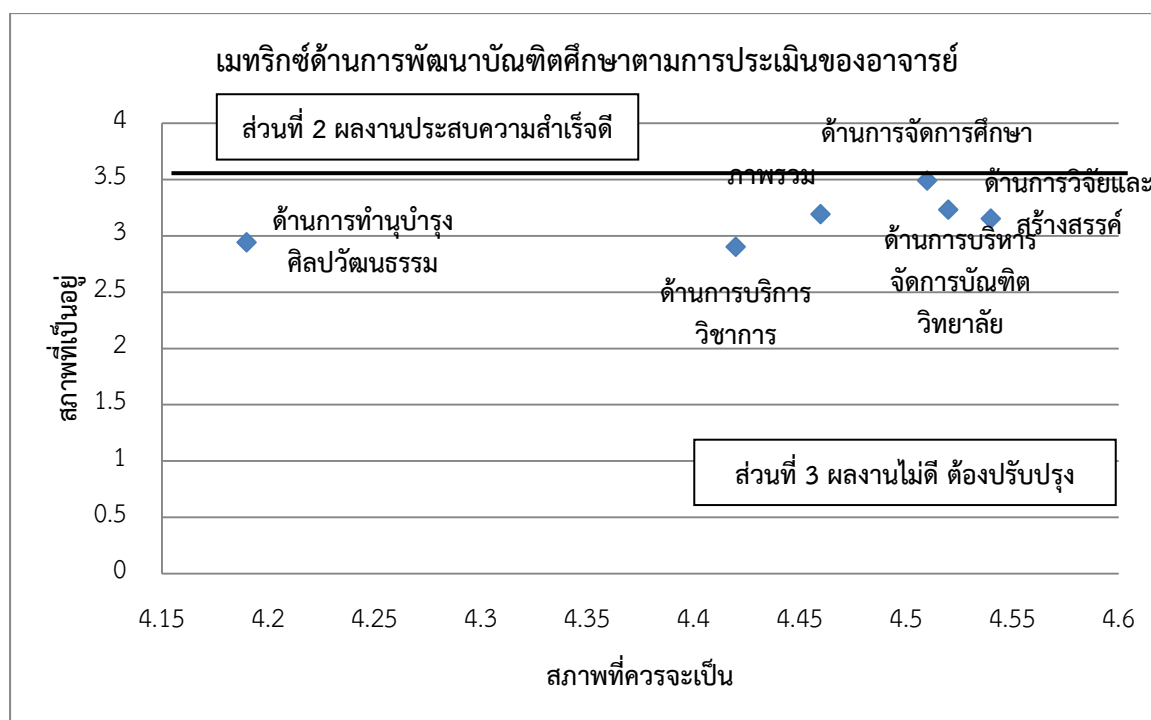
ในส่วนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าดัชนี PNI_{Modified} ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ .357 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” (.516) รองลงมาคือ “ด้านการบริการวิชาการ” และ “ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์” (.407 และ .363 ตามลำดับ) และ “ด้านการเรียนการสอน” มีค่าต่ำที่สุด (.336) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ดัชนี PNI_{Modified} ในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ภาพรวม	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	อันดับ
	mean	sd	แปลความ	mean	sd	แปลความ		
1. ด้านการเรียนการสอน	3.44	.60	ปานกลาง	4.48	.49	มาก	.336	5
2. ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์	3.50	.73	มาก	4.58	.49	มากที่สุด	.363	3
3. ด้านการบริการวิชาการ	3.42	.81	ปานกลาง	4.53	.55	มากที่สุด	.407	2

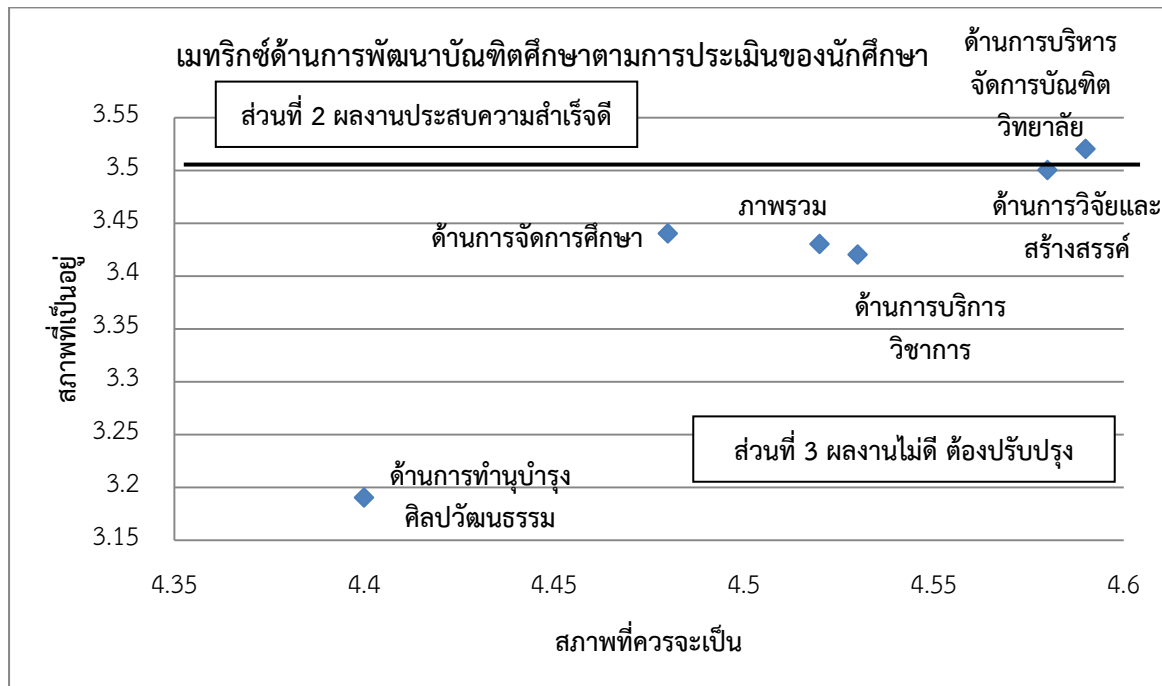
4. ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.19	.92	ปาน กลาง	4.40	.64	มาก	.516	1
5. ด้านการบริหารจัดการ	3.52	.73	มาก	4.59	.53	มากที่สุด	.359	4
รวม	3.43	.63	ปาน กลาง	4.52	.46	มากที่สุด	.357	-

2. วิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจุดตัดที่ 3.50 (จากระบบ 5 ระดับ) พบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการเรียนการสอน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี ดังแผนภาพ 1

ในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์

ในส่วนบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาพบว่า อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการจัดการของบัณฑิตวิทยาลัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดีดังแผนภาพ 2

แผนภาพ 2 เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย
ในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 19 ประเด็น ครอบคลุมภารกิจ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) พัฒนาหลักสูตรในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ 2) มีระบบ และกลไกในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา 3) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา ดับนานาชาติ 4) ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเรียนรู้ในการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ 5) ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างคณะวิชา 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการเรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นรูปธรรม 7) ประชาสัมพันธ์การให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์และงานสร้างสรรค์ ตลอดจนการให้รางวัลตอบแทนการเผยแพร่ผลงานให้อาจารย์และนักศึกษาได้รับรู้อย่างทั่วถึง 8) ส่งเสริมให้ นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะจรรยาบรรณ 9) ส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ ประโยชน์แก่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม 10) ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางด้านวิชาการใน ระดับมหาวิทยาลัย คณะวิชา และภาควิชา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 11) พัฒนาบัณฑิตวิทยาลัยให้ เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการทางวิชาการแบบสหวิทยาการในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน 12) สร้างความร่วมมือกับ คณะวิชา/หน่วยงาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยศิลปากร 13) พัฒนาการให้บริการเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ทางวิชาการและการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปวัฒนธรรมทั้ง ภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของแหล่งข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับชาติ 14) ส่งเสริม ให้มีการพัฒนาหลักสูตรหรือการวิจัยที่ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมในระดับสูงและเข้มข้นทั้งใน ระดับชาติและนานาชาติ 15) ส่งเสริมและพัฒนากิจการวิจัยและการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้

บัณฑิตวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางของข้อมูลและองค์ความรู้ทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม 16) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้รองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ 17) การพัฒนาระบบบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเชื่อมโยงกับคณะวิชา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริการมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 18) พัฒนาศูนย์กลางให้มีจิตบริการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และ 19) บัณฑิตวิทยาลัยควรดำเนินการตามพันธกิจของหน่วยงาน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการจัดการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา การประสานงาน จัดเก็บข้อมูล งานธุรการ การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรและงานธุรการ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อภิปรายผลการวิจัย

1. อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษามีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการกิจด้านการบริการวิชาการของบัณฑิตวิทยาลัยอยู่ในระดับสูงที่สุด สูงกว่าภารกิจอีก 4 ด้าน อาจเนื่องมาจากว่า การบริการวิชาการเป็นการนำเอาองค์ความรู้จากห้องเรียนไปสู่ชุมชน เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้การสอนกับชุมชนเข้าด้วยกัน ดังนั้นการเรียนการสอนที่เน้นการบริการวิชาการจึงเป็นการบูรณาการวิชาการและวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ Butin (2010) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นการบริการสังคม (Service learning) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองในด้านการให้บริการทั้งวิชาการและวิชาชีพร่วมกับวิชาคน สามารถนำองค์ความรู้จากประสบการณ์ในการบริการสังคมมาพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังช่วยทำให้คนสังคมเกิดความเข้มแข็ง มีพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างสรรค์ชุมชนระหว่างกลุ่มของปฏิบัติกับกลุ่มของนักวิชาการ ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกพื้นที่ของชุมชนเพื่อเข้าไปแสวงหาประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกับสมาชิกในชุมชนและสามารถประเมินความเข้มแข็งของชุมชนจากปัญหาที่พบตลอดจนสามารถพบปะกับบุคคลที่มีปัญหาหลากหลายแตกต่างกันก่อให้เกิดการเลือกปัญหาเพื่อนำมาปรึกษาหารือ ฝึกการตัดสินใจขั้นพื้นฐานก่อนทำการเลือกปัญหา ผู้เรียนมีกระบวนการคิดย้อนกลับเพื่อตัดสินใจในข้อมูลใหม่ๆ ที่ได้รับจากการบริการสังคมที่ได้ทำการคัดเลือกปัญหาแล้ว ผู้เรียนจะทำการศึกษาค้นคว้าจากผู้เชี่ยวชาญและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนสามารถสร้างข้อตกลงพื้นฐานและวางแผนปฏิบัติการตามทักษะและความสนใจของแต่ละคนและดำเนินการตามแผนที่วางไว้ (McCarthy and Corbin, 2003; Richardson, 2006)

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมสูงสุดของบัณฑิตวิทยาลัยอยู่ในระดับสูงที่สุด อาจเนื่องมาจากการกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นภารกิจที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชน เรียนรู้วิถีชุมชน ตลอดจนสืบทอด อนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งหากนักศึกษาได้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของแหล่งเรียนรู้ และสามารถนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาได้ ก็จะเป็นการต่อยอดความรู้ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา สอดคล้องกับ จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า (2556) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน ชาวชุมชนและสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ที่มีต่อการพัฒนาไปในทางบวก ทั้งนี้เพราะสมาชิกในชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของแหล่งเรียนรู้ และรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีต่อเด็ก เยาวชน และชาวชุมชนทุกคนโดยองค์รวม จึงส่งผลให้การดำเนินการบรรลุผลตามที่วางไว้ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดกระบวนการ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่สมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันสร้างระบบการทำงานร่วมกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งระบบดังกล่าวถูกพัฒนามาจากชุมชนเอง จึงก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีของสมาชิก และเกิดพลังร่วมที่จะทำงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนต่อไปอย่างยั่งยืน และปรีดา พูลสิน (2555) กล่าวว่า การทำงานวัฒนธรรมของชุมชนจึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือของสถาบันหลักในชุมชน ได้แก่ วัด บ้าน โรงเรียน และสมาชิกในชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมในชุมชนร่วมกัน ซึ่งการนำสถาบันสำคัญในชุมชนมาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาขึ้นต่างๆ นั้น ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมแบบ “มนตรี บวร” ได้แก่ สถาบันการ ปกครอง (บ = บ้าน) สถาบันศาสนา (ว = วัด) สถาบันการศึกษา (ร = โรงเรียน) ที่ต่างให้ความสำคัญต่อกัน ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาของชุมชน อีกทั้งเป็นแกนกลางในการบริหารชุมชนในทุกด้าน อีกทั้ง สกล เทพภูบาล (2550) กล่าวว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของชุมชน โดยมีลักษณะรูปแบบการเข้าร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ ในชุมชน เข้าร่วมจัดกิจกรรม และพิจารณาตัดสินใจ วางแผนร่วมปฏิบัติงาน และรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ และลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากความ สมัครใจ และมีค่านิยมที่ดีที่ต้องการเห็นชุมชนตนเองเกิดความเข้มแข็งจึงยินดีร่วมรับผิดชอบกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเสมอ

3. ผลจากการวิเคราะห์เมทริกซ์จากการประเมินความต้องการจำเป็นของอาจารย์พบว่า ด้านการเรียนการสอนอยู่ในส่วนที่ประสบความสำเร็จดี อาจจะเป็นเนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนจุดเน้นจากผู้สอนเป็นสำคัญมาเป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกันกับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาก็มีกระบวนการจัดการเรียนโดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ยั่งยืนและเหมาะสม เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาต่อยอด ประยุกต์ใช้ในการทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับรุ่งทิwa มูลสถาน (2557) ที่กล่าวว่า ดัชนีบ่งชี้การสอนของผู้สอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน คือ เตรียมเนื้อหาทั้งเนื้อหา และวิธีการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ฝึกให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง อีกทั้ง การประเมินผลการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ที่กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษ 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม คือ การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม สามารถปรับวิถีชีวิต ค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท (2) ด้านความรู้ คือ ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (3) ด้านทักษะทางปัญญา คือ ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อส่วนรวม วางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง และ (5) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี คือ ความสามารถในการใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้การสื่อสาร การเขียนและการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจักรแก้ว นามเมือง (2555) ที่กล่าวว่า ผู้สอนกับผู้เรียนจะต้องสอดคล้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เพื่อให้การสอนบรรลุตามเป้าหมาย ผู้สอนต้องเตรียมการสอนมาอย่างดีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทุกด้าน จัดการสอนอย่างมีกระบวนการ และให้ครบบองค์ประกอบการสอน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ผู้สอนควรได้คำนึงถึงหลักพื้นฐานในการสอน ลักษณะการสอนที่ดี และปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดจนรู้จักใช้หลักการสอนให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้หลักจิตวิทยา บรรยากาศเป็นประชาธิปไตย ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อีกทั้งการมุ่งเน้นการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้สอนจะต้องพัฒนาวิธีการสอนของตนเองอยู่เสมอ เพราะถ้าครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเอง มีวิธีการสอนที่แปลกใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากจะเรียน และสิ่งที่สำคัญก็คือ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่งผลต่อการพัฒนาการของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

4. ผลจากการวิเคราะห์เมทริกซ์จากการประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยอยู่ในส่วนที่ประสบความสำเร็จดีนั้นอาจเนื่องมาจาก บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่มีการแบ่งส่วนการทำงาน เริ่มตั้งแต่การรับนักศึกษาเข้า จนกระทั่งส่งนักศึกษาออกเมื่อสำเร็จการศึกษา มีระบบการจัดการที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรและผู้สอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้ยังมีการประเมินตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) ทำให้บัณฑิตมีคุณภาพ สอดคล้องกับสำนักวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2557) ที่กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนประกอบด้วยส่วนย่อยๆ ต่างๆ ซึ่งมีความเกี่ยวพันกันและกัน องค์ประกอบของการสอนจะประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน วิธีสอนซึ่งทำงานประสานสัมพันธ์กัน อันจะเป็นพาหะหรือแนวทางผสมกลมกลืนกับเนื้อหาวิชา อีกทั้งยังมีกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องมียุทธศาสตร์การเรียนการสอนและแหล่งที่มาของสื่อการเรียนการสอน ผู้สอนต้องหาแนวทาง แนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด การเสริมกำลังใจ การจูงใจแก่ผู้เรียน นับว่ามีอิทธิพลต่อการที่จะเสริมสร้างความสนใจในการเรียนการสอนมีคุณภาพ และการประเมินผลที่ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพโดยการประเมินทั้งระบบ เพื่อดูว่าผลที่ได้เป็นอย่างไร เป็นการนำข้อมูล ข้อเท็จจริงมาเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพของระบบเพื่อการแก้ไข ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สามารถช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ถึงขีดสูงสุดเท่าที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. บัณฑิตวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้มีการเรียนรู้ชุมชน ผ่านกระบวนการบริการวิชาการหรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการออกไปหาประเด็นปัญหาวิจัยจากชุมชน เพื่อให้ผลงานวิจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

2. บัณฑิตวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนเพื่อดำเนินการวิจัยและงานสร้างสรรค์กับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กระบวนการในการส่งเสริมการให้ทุนนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้เข้าถึงแหล่งนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในกรอบภารกิจระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวชี้วัดหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอนาคตภาพของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จักรแก้ว นามเมือง. (2555). บุคลิกภาพของครูและลักษณะการสอนที่ดี. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์.

ฉบับพิเศษ (วิทยาเขตพะเยา) ประจำปี 2555.

จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม:

กรณีศึกษาชุมชนลาดพร้าว. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2. เข้าถึงใน

<http://www.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/view/15165/13907>

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการผลิตบัณฑิต

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (5 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม:

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2558). รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ.

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรีดา พูลสิน. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนวัด

โสมนัส. วารสารวิจัยและพัฒนา. ปีที่ 4 (60-66).

รุ่งทิวา มูลสถาน. (2557). การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบท แม่ฮ่องสอน.

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548) มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (2557). คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีเทคนิควิธีการสอนในระดับอุดมศึกษา.

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคการสอนในระดับอุดมศึกษา วันที่ 28 มีนาคม 2557.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
ในนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Butin, D. W. (2010). **Service-Learning in Theory and Practice: The Future of Community
Engagement in Higher Education**. New York: Palgrave Macmillian.

McCarthy and Corbin. (2003). The Power of Service-Learning. **Principal**. January/February: 52-54.

Richardson, S. (2006). The Power of Service-Learning. **Techniques**, January: 38-40.